

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.03.1997
COM(97)126 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

E I A R D

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για Γεωργική Έρευνα στην υπηρεσία της Ανάπτυξης (EVIARD) παρουσιάστηκε στα Συμβούλια Έρευνας της 10ης Μαρτίου 1995 και της 9ης Ιουνίου 1995. Η Επιτροπή είχε αναγγείλει, το 1996, την έκδοση ανακοίνωσης σχετικά με την πρωτοβουλία. Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζεται το υπόβαθρο, το πλαίσιο, ο σκοπός και ο ρόλος της EVIARD καθώς και ο τρόπος οργάνωσης και διαχείρισής της. Στην EVIARD συμμετέχουν σήμερα 15 κράτη μέλη της Ένωσης, η Νορβηγία, η Ελβετία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα αποθέματα τροφίμων πρέπει να υπερδιπλασιαστούν λόγω της αναμενόμενης πληθυσμιακής αύξησης από τα σημερινά 5,8 σε περισσότερα από 8 δισεκατομμύρια το 2025, γεγονός το οποίο θέτει τεράστιες προκλήσεις για την ανάπτυξη. Η εξασφάλιση επάρκειας τροφίμων και η ανακούφιση της ένδειας με ταυτόχρονη διατήρηση του περιβάλλοντος αποτελούν καθοριστικής σημασίας στόχους. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, ζωτικό ρόλο θα διαδραματίσουν η έρευνα και τεχνολογία σε θέματα γεωργικής παραγωγής και η αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων. Όσον αφορά αυτά τα ζητήματα, έχει πλήρως αναγνωριστεί ότι η γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης (ARD) είναι στρατηγικής σημασίας. Πολλοί συντελεστές συμμετέχουν στη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης, σε επίπεδο τόσο πολιτικών όσο και θεσμών στις κορυφές και στις αναπτυσσόμενες χώρες καθώς και στους διεθνείς οργανισμούς, αλλά καθένας ακολουθεί τις δικές του προτεραιότητες και στρατηγικές. Υπάρχει επομένως επείγουσα ανάγκη για βελτίωση του συντονισμού ώστε να αυξηθεί η συμπληρωματικότητα, οι συνέργειες και η αποτελεσματικότητα ως προς το κόστος.

Η Ευρώπη παίζει διττό ρόλο στον τομέα της γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης. Πρώτον, αποτελεί χορηγό στα διεθνή κέντρα γεωργικής έρευνας και στους εθνικούς οργανισμούς των αναπτυσσόμενων χωρών που ασχολούνται με γεωργικά θέματα. Δεύτερον, αποτελεί επιστημονικό εταίρο, συνδέοντας τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς με αυτούς των αναπτυσσόμενων χωρών. Η Ευρώπη συμμετέχει στις συζητήσεις που διεξάγονται σήμερα προκειμένου να οικοδομηθούν τα λεγόμενα Περιφερειακά και Υποπεριφερειακά Φόρουμ καθώς και ένα Παγκόσμιο Φόρουμ γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης, τα οποία αποτελούν καινοτόμο τρόπο για να έλθουν σε επαφή όλοι οι συντελεστές σε επίπεδο τόσο πολιτικών όσο και θεσμών σε περιφερειακή και σε παγκόσμια κλίμακα. Ωστόσο, η ευρωπαϊκή θέση στο διεθνή διάλογο, λόγω έλλειψης εναρμόνισης, είναι ασθενής σε σχέση με τη συμβολή και το δυναμικό της και πρέπει να ενδυναμωθεί. Σκοπός της EVIARD είναι να βελτιωθούν τα αποτελέσματα των επενδύσεων στην Έρευνα και την Ανάπτυξη μέσω του αποτελεσματικότερου συντονισμού μεταξύ των 18 εταίρων, τόσο σε επίπεδο πολιτικών όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό η Ευρώπη θα έχει ενεργότερο ρόλο και καλύτερη αναγνώριση σε όλα τα διεθνή θέματα που αφορούν τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης. Η EVIARD αποτελεί μέσο για την προώθηση εταιρικών σχέσεων συνεργασίας μεταξύ όλων των συντελεστών που συμμετέχουν στη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης. Ρόλος της είναι η προώθηση του συντονισμού σε διάφορα επίπεδα στην Ευρώπη, όπως η ανταλλαγή πληροφοριών, η εναρμόνιση των ενεργειών, οι διερευνητικές μελέτες για την ανάπτυξη πολιτικών και δραστηριοτήτων και

η ενδυνάμωση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ ευρωπαϊκών και αναπτυσσόμενων χωρών. Η εφαρμογή ενός συστήματος πληροφοριών (EIARD - InfoSys) βρίσκεται σε εξέλιξη. Πρόσφατα πραγματοποιήθηκε σημαντική διερευνητική μελέτη. Στηρίζεται η εναρμόνιση των ερευνητικών ομάδων καθώς και ο συντονισμός μεταξύ των ευρωπαϊών χορηγών όσον αφορά τα διεθνή κέντρα της συμβουλευτικής ομάδας για τη διεθνή γεωργική έρευνα (CGIAR).

Η EIARD υλοποιείται από την Ευρωπαϊκή Ομάδα Συντονισμού (ΕΟΣ), η οποία εκπροσωπεί τους 18 εταίρους. Πρόκειται για ανεπίσημη συντονιστική ομάδα η οποία ασχολείται με τις πολιτικές τόσο έρευνας όσο και ανάπτυξης που δεν καλύπτονται από τις υφιστάμενες κοινοτικές επιτροπές για τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης. Τα εθνικά μέλη της ΕΟΣ διορίζονται από τις κυβερνήσεις τους και είναι επιφορτισμένα να αντιπροσωπεύουν και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες όσον αφορά τις πολιτικές και στους δύο τομείς. Η ΕΟΣ είναι υπόλογη έναντι και των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων (μέσω των εκπροσώπων τους) και του Συμβουλίου Υπουργών της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μέσω της Επιτροπής. Η ΕΟΣ στηρίζεται από μικρότερη ομάδα εργασίας και είναι δυνατόν να επικουρείται από εμπειρογνώμονες. Η ΕΟΣ και η ομάδα εργασίας διαθέτουν εκτελεστική γραμματεία, φιλοξενούμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ, ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

- Να αναγνωρίσει το ρόλο της πρωτοβουλίας στην αύξηση της συνοχής των θέσεων που υποστηρίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στα διάφορα διεθνή φόρουμ σχετικά με το ρόλο της έρευνας στη γεωργική παραγωγή και τη διαχείριση των φυσικών πόρων όσον αφορά την επάρκεια τροφίμων, την αειφόρο ανάπτυξη και την ανακούφιση της ένδειας στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Να αναγνωρίσει τη σημασία ενός εκούσιου και ευέλικτου μηχανισμού συντονισμού ο οποίος θα αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και τις επακόλουθες επιπτώσεις για τη συμμετοχή των μελών του σε κατάλληλο επίπεδο.
- Να συμφωνήσει ότι οι συστάσεις που θα διατυπωθούν στο πλαίσιο της εν λόγω πρωτοβουλίας θα ληφθούν υπόψη κατά τη διατύπωση και υλοποίηση των μελλοντικών πολιτικών και στρατηγικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να υποστηρίξει τη συνέχιση της πρωτοβουλίας και τη συμμετοχή της Επιτροπής ως εκπροσώπου των συμφερόντων της ΕΚ και ως εταίρου με πλήρη συμμετοχή μαζί με τα κράτη μέλη και τα άλλα ευρωπαϊκά μέλη.
- Να σημειώσει ότι η Επιτροπή θα υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με το επιτελεσθέν έργο, όταν ενδείκνυται.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

E I A R D

1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Στο Συμβούλιο Έρευνας της 29ης Σεπτεμβρίου 1994 η Γαλλία προώθησε την πρόταση για μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία στον τομέα της διεθνούς γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης. Κατά τη διάρκεια συνεδρίασης σε επίπεδο υπουργών της Συμβουλευτικής Ομάδας για τη Διεθνή Γεωργική Έρευνα (CGIAR), που πραγματοποιήθηκε στη Λουκέρνη στις 9-10 Φεβρουαρίου 1995, η γαλλική προεδρία της Ένωσης υπέβαλε πολιτική δήλωση του Συμβουλίου και υπόμνημα με θέμα "Η Ευρώπη και η γεωργική έρευνα για την ανάπτυξη". Τα αποτελέσματα της συνεδρίασης της Λουκέρνης παρουσιάστηκαν στο Συμβούλιο Έρευνας της 10ης Μαρτίου 1995¹ η Επιτροπή κλήθηκε να μελετήσει ένα μηχανισμό για την παρακολούθηση της συνέχειας της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας και να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο Ανάπτυξης της 1ης Ιουνίου 1995 υπογράμμισε τη σημασία της έρευνας για την ανάπτυξη και υπέδειξε ως τομείς προτεραιότητας αυτούς της διαχείρισης των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, της γεωργικής παραγωγής και την υγεία. Η Επιτροπή υπέβαλε έγγραφο εργασίας στο Συμβούλιο Έρευνας της 9ης Ιουνίου 1995 με θέμα τη δημιουργία μηχανισμού για τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής και μεταξύ των πολιτικών έρευνας και ανάπτυξης. Με το έγγραφό της η Επιτροπή πρότεινε τη σύσταση Ευρωπαϊκής Ομάδας Συντονισμού (ECG -ΕΟΣ) επιφορτισμένης με την υλοποίηση της πρωτοβουλίας και την εξασφάλιση της συνέχειάς της και ανήγγειλε ότι θα υπέβαλε ανακοίνωση σχετικά με την πρωτοβουλία στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο το 1996.

Μετά το Συμβούλιο Έρευνας της 9ης Ιουνίου 1995, η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για Γεωργική Έρευνα στην υπηρεσία της Ανάπτυξης (EIIARD) έχει εφαρμοστεί υπό την καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Ομάδας Συντονισμού, η οποία πραγματοποίησε την πρώτη συνεδρίασή της στις 11-13 Οκτωβρίου 1995 στη Βιέννη και τη δεύτερη στις 10-11 Οκτωβρίου 1996 στη Βόννη. Η Ευρωπαϊκή Ομάδα Συντονισμού προήλθε από μια υφιστάμενη ανεπίσημη ομάδα Ευρωπαίων χορηγών στο σύστημα της συμβουλευτικής ομάδας CGIAR, με διεύθυνση της εξουσιοδότησής της και περιλαμβάνοντας τα υπόλοιπα κράτη μέλη που δεν έχουν συμβάλει οικονομικά στη CGIAR έως τώρα. Η παρούσα ανακοίνωση, η οποία περιγράφει τον ρόλο και τις δραστηριότητες της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας, υποβάλλεται στο πλαίσιο του ισχύοντος Προγράμματος Διεθνούς Συνεργασίας του 4ου προγράμματος-πλαισίου έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης¹ και της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 18ης Οκτωβρίου 1995 σχετικά με τις προοπτικές της διεθνούς συνεργασίας στην έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη και του ψηφίσματος του Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 1996, το οποίο τονίζει τη σημασία προώθησης της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης² που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προτεραιότητες των αναπτυσσόμενων χωρών και προάγουν την περιφερειακή ολοκλήρωση ώστε να ενθαρρυνθεί η αειφόρος ανάπτυξή τους.

1 Απόφαση του Συμβουλίου αριθ. 94/807/ΕΚ της 23.11.1994, για τη θέσπιση ειδικού προγράμματος έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της επίδειξης, στον τομέα της συνεργασίας με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς (1994-1998)

2 COM(95)489

2. ΠΛΑΪΣΙΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΆ

Παγκόσμιο πλαίσιο

Στα επόμενα 30 έτη τα παγκόσμια αποθέματα τροφίμων πρέπει να υπερδιπλασιαστούν δεδομένου ότι θα αυξηθεί ο πληθυσμός από τα σημερινά 5,8 σε πάνω από 8 δισεκατομμύρια μέχρι το έτος 2025, κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Το γεγονός αυτό θέτει τεράστιες, παγκοσμίου ενδιαφέροντος, προκλήσεις για την ανάπτυξη. Η ανάγκη για αύξηση της παραγωγής τροφίμων και η αναμενόμενη ποικιλία στη ζήτηση τροφίμων και άλλων γεωργικών προϊόντων πρέπει να λάβουν υπόψη τη σημαντικά αυξανόμενη πίεση στο περιβάλλον και την πενιχρότητα των φυσικών πόρων. Συγχρόνως υπάρχει ανάγκη να επιτευχθεί επάρκεια τροφίμων μέσω της δημιουργίας ικανοποιητικού εισοδήματος για αγορά τροφίμων και μέσω της εξασφάλισης μόνιμης πρόσβασης στα αποθέματα τροφίμων. Η ανάπτυξη επομένως πρέπει να αποβλέπει κυρίως στην εξασφάλιση επάρκειας τροφίμων και στην ανακούφιση της ένδειας με παράλληλη διατήρηση των περιβαλλοντικών πόρων. Τα τελευταία χρόνια αυτές οι προκλήσεις αναγνωρίστηκαν στα διεθνή φόρουμ, όπως η διάσκεψη του Ρίο του 1992 (agenda 21) (και η προσεχής πενταετής επανεξέτασή της), οι διαπραγματεύσεις στον τομέα του παγκόσμιου εμπορίου, οι συμβάσεις σχετικά με την βιοποικιλότητα και την ερήμωση και τονίσθηκαν πάλι στην Παγκόσμια Συνδιάσκεψη Κορυφής για τη Διατροφή που οργανώνεται φέτος από τον Οργανισμό Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), το 1996.

Είναι επίσης γενικά αποδεκτό ότι αφού ο γεωργικός τομέας (στον οποίο περιλαμβάνεται η σχετική με αυτόν χρήση ανανεώσιμων φυσικών πόρων) έχει ουσιαστική συμβολή στη συνολική οικονομία κάθε αναπτυσσόμενης χώρας, από άποψη τόσο εισοδήματος όσο και απασχόλησης, η περαιτέρω οικονομική πρόοδος αυτών των χωρών εξαρτάται σημαντικά από τη συνεχή βελτίωση του γεωργικού τομέα.

Πρέπει επίσης να δοθεί η οφειλόμενη προσοχή στις πολυάριθμες αλλαγές που συμβαίνουν σε διάφορες περιοχές του κόσμου, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τις αναπτυσσόμενες χώρες. Σε αυτές περιλαμβάνεται η διεθνοποίηση της κοινωνίας των πληροφοριών, η εμφάνιση νέων τεχνολογιών, η εξέλιξη της επιστήμης και η ισχυροποίηση των δυνάμεων της αγοράς. Παρόμοιες αλλαγές μπορούν να διευκολύνουν την ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια κοινότητα, αλλά μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη διαφοροποίηση μεταξύ των αναπτυσσόμενων χωρών και των γεωγραφικών ή πολιτικών περιφερειών.

Η έρευνα και η τεχνολογία οφείλουν να παίξουν ζωτικό ρόλο στην αντιμετώπιση των κρίσιμων θεμάτων της ανάπτυξης. Συνεπώς απαιτείται παγκόσμια και συνεπής κινητοποίηση των επιστημονικών ειδικοτήτων, μεγαλύτερη αρμονία μεταξύ των ερευνητικών δραστηριοτήτων και των απαιτήσεων ανάπτυξης και ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των υφιστάμενων επιστημονικών και τεχνολογικών ικανοτήτων. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η έρευνα και η τεχνολογία είναι τεράστιες, ειδικά στην αντιμετώπιση των σχετικών με τον επισιτισμό και το περιβάλλον ζητημάτων, π.χ. στη γεωργική παραγωγή και την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων. Όπως αναφέρεται στην πολιτική δήλωση της διϋπουργικής συνεδρίασης της Λουκέρνης του 1995: «Αυτό που απαιτούμε στη γεωργία είναι μια επανάσταση ακόμη παραγωγικότερη από την πρώτη πράσινη επανάσταση και ακόμη πιο πράσινη από την άποψη της διατήρησης των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος, την οποία κάποιοι έχουν αποκαλέσει «διπλά πράσινη επανάσταση». Η επίτευξη αυτού του στόχου θα απαιτήσει ιδιαίτερα αυξημένη συμπληρωματικότητα και συνέργεια μεταξύ των ερευνητικών προσεγγίσεων στις πλούσιες και φτωχές χώρες. Θα χρειαστεί να οριστούν και να αξιοποιηθούν καλύτερα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα από τη γεωργική έρευνα. Θα πρέπει να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα σε σχέση με το κόστος των διάφορων προσεγγίσεων. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων της γεωργικής έρευνας του μέλλοντος δεν είναι μόνο θέμα περισσότερων οικονομικών πόρων. Είναι σε μεγάλο βαθμό θέμα καλύτερης στοχοθέτησης των υφιστάμενων ερευνητικών ικανοτήτων, καλύτερου

προγραμματισμού και σχεδιασμού της έρευνας στο πλαίσιο κοινού θεματολογίου και συμφωνίας σε κοινούς στόχους». Από αυτή την άποψη αναγνωρίζεται πλήρως ο στρατηγικός ρόλος της γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης (ARD)³, όπως για παράδειγμα στην πολιτική δήλωση και το σχέδιο δράσης για την Παγκόσμια Συνδιάσκεψη Κορυφής για τη Διατροφή.

Πολλοί φορείς δρουν στο χώρο της γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης (ARD) όπως είναι οι εθνικοί οργανισμοί γεωργικής έρευνας στις αναπτυσσόμενες χώρες (NARS), οι περιφερειακοί οργανισμοί στον Τρίτο Κόσμο, τα διεθνή κέντρα γεωργικής έρευνας (IARCs) της συμβουλευτικής ομάδας για τη διεθνή γεωργική έρευνα (CGIAR) και οι οργανισμοί γεωργικής έρευνας (AROs) στις βιομηχανικές χώρες, π.χ. στη δυτική Ευρώπη. Μαζί διαμορφώνουν ένα σημαντικό τμήμα του παγκόσμιου συστήματος διεθνούς γεωργικής έρευνας το οποίο υποστηρίζεται από διάφορες χώρες, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους πολυμερείς και διεθνείς οργανισμούς (Παγκόσμια Τράπεζα, FAO, UNDP, κ.λπ.). Έχει επίσης αναγνωριστεί ο ρόλος άλλων φορέων στο παγκόσμιο σύστημα όπως είναι ο ιδιωτικός τομέας, οι οργανώσεις αγροτών, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί (ΜΚΟ).

Στο διεθνές επίπεδο συντελούνται ταχείες αλλαγές. Αυτήν την περίοδο διοργανώνονται συζητήσεις για να οικοδομηθεί το καλούμενο Παγκόσμιο Φόρουμ της γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης, το οποίο περιλαμβάνει όλους τους φορείς του παγκόσμιου συστήματος, τόσο σε πολιτικό όσο και σε θεσμικό επίπεδο. Το Παγκόσμιο Φόρουμ είναι ένας καινοτόμος τρόπος συγκέντρωσης όλων των συντελεστών της γεωργικής έρευνας σε παγκόσμια κλίμακα. Η διαδικασία οικοδόμησης του Παγκόσμιου Φόρουμ άρχισε σε περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο στις αναπτυσσόμενες χώρες με τη σύσταση φόρουμ επικεντρωμένων σε σημαντικές από γεωγραφική και πολιτική άποψη περιοχές στα οποία συμμετέχουν οι εθνικοί οργανισμοί γεωργικής έρευνας των αναπτυσσόμενων χωρών και περιφερειακοί οργανισμοί. Έχουν πραγματοποιηθεί περιφερειακές και υποπεριφερειακές συνεδριάσεις των φόρουμ στη Δυτική Ασία και τη Βόρειο Αφρική (Αλέπο, Δεκέμβριος 1995), την Καραϊβική (Πορτ-οφ-Σπέιν, Ιανουάριος 1996), την Ασία (Νέο Δελχί, Φεβρουάριος 1996), τη Νοτιώς της Σαχάρας Αφρική (Καμπάλα, Φεβρουάριος 1996) και τη Λατινική Αμερική (Μπογκοτά, Φεβρουάριος 1996). Οι αντιπρόσωποι αυτών των περιφερειών συναντήθηκαν για πρώτη φορά στη Τζακάρτα τον Μάιο 1996 σε συνάντηση που κλήθηκε προπαρασκευαστική συνεδρίαση για το Παγκόσμιο Φόρουμ. Η πρώτη συνεδρίαση του Παγκόσμιου Φόρουμ πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον στις 30 και 31 Οκτωβρίου 1996. Σ' αυτό συμμετείχαν όχι μόνο αντιπρόσωποι των ανωτέρω περιοχών αλλά και αντιπρόσωποι των οργανισμών γεωργικής έρευνας των χορηγών χωρών (συμπεριλαμβανόμενων των δύο υφιστάμενων δικτύων οργανισμών γεωργικής έρευνας NATURA και ECART⁴ στην Ευρώπη), αντιπρόσωποι των χορηγών και η CGIAR. Στην πρώτη συνεδρίαση του Παγκόσμιου Φόρουμ ψηφίστηκε Διακήρυξη για την παγκόσμια συνεργασία στον τομέα της γεωργικής έρευνας και συμφωνήθηκε ότι το Πρόγραμμα Δράσης θα αναλυθεί περαιτέρω σε συγκεκριμένες δράσεις. Ορισμένες από αυτές τις συνεδριάσεις τέθηκαν επίσης υπό την αιγίδα οργανισμών διευκόλυνσης στους οποίους συμπεριλαμβάνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας (EIARD). Ζητήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξακολουθήσει αυτόν τον ρόλο στο μέλλον. Οι τελευταίες αυτές εξελίξεις

³ Η γεωργική έρευνα για την ανάπτυξη (ARD) αφορά την έρευνα και την τεχνολογία προς όφελος των αναπτυσσόμενων χωρών (συμπεριλαμβανομένων των Μεσογειακών Συνεργαζόμενων Χωρών και των ανερχόμενων οικονομιών) σε όλους τους σχετικούς με την γεωργία τομείς (π.χ. γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, (αγρο) δασονομία, αλιεία και υδατοκαλλιέργεια), καθώς επίσης και την αειφόρο διαχείριση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων (π.χ. αγρο-βιοποικιλότητα, έδαφος, ύδωρ).

⁴ NATURA : Network of European Agricultural (Tropical and subtropically oriented) Universities and scientific complexes Related with Agricultural development.
ECART : European Consortium for Agricultural Research in the Tropics.

δείχνουν ότι οι αλλαγές που συντελούνται είναι ταχύτερες εάν ληφθεί υπόψη ότι οι διεθνείς συζητήσεις ξεκίνησαν πριν δύο έτη, μετά από τη διϋπουργική συνάντηση της Λουκέρνης.

Όλα τα Φόρουμ αποτελούν πλατφόρμες για το διεθνή διάλογο σε κρίσιμα ζητήματα, για τη συζήτηση των θεματικών πεδίων στον τομέα της έρευνας και για τη διατύπωση προτεραιοτήτων και στρατηγικών σε παγκόσμιο, περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο και για την προώθηση της σύναψης επιχειρησιακών εταιρικών δεσμών σε θέματα συνεργασίας. Έως τώρα, όλα τα φόρουμ δίνουν ιδιαίτερη σημασία στη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης (ARD). Όμως η ύπαρξη τόσων πολλών συντελεστών σε διαφορετικά επίπεδα, οι οποίοι όλοι έχουν τις δικές τους προτεραιότητες και στρατηγικές, δημιουργεί επείγουσα ανάγκη συντονισμού για να αυξηθεί η συμπληρωματικότητα, οι συνέργειες και η αποδοτικότητα ως προς το κόστος.

Ρόλος της Ευρώπης

Σε παγκόσμια κλίμακα η Ευρώπη⁵ παίζει διττό ρόλο στον τομέα της γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης.

Πρώτον, αποτελεί κορηγό τόσο στη συμβουλευτική ομάδα CGIAR όσο και στους εθνικούς οργανισμούς των αναπτυσσόμενων χωρών. Η CGIAR υποστηρίζεται από 45 περίπου κορηγούς χώρες και οργανισμούς και συγχρηματοδοτείται από την Παγκόσμια Τράπεζα, τον FAO και τα προγράμματα των Ηνωμένων Εθνών UNDP και UNEP. Το 1996 οι κύριοι κορηγοί ήσαν η Ευρώπη (42%), η Βόρειος Αμερική (ΗΠΑ, Καναδάς, 15%), οι χώρες του Ειρηνικού (Ιαπωνία, Αυστραλία, 15%) και η Παγκόσμια Τράπεζα (15%). Ο προϋπολογισμός της CGIAR ανέρχεται σε 300 περίπου εκατομμύρια US\$ ετησίως, αλλά παίζει μόνο έναν σχετικά δευτερεύοντα ρόλο λόγω έλλειψης συντονισμού και της συχνής έλλειψης κοινής ευρωπαϊκής θέσης στις συνεδριάσεις της CGIAR. Αυτές οι αδυναμίες οδηγούν σε μια συγκριτικά ισχυρή θέση μερικών από τους άλλους σημαντικούς κορηγούς, ειδικά των Ηνωμένων Πολιτειών και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Η Ευρώπη συμμετέχει στον διάλογο, αλλά ο ρόλος της πρέπει να ενισχυθεί περισσότερο. Πολλά έχουν επιτευχθεί όσον αφορά την οικοδόμηση της ικανότητας του υλικού και του ανθρώπινου παράγοντα των εθνικών οργανισμών γεωργικής έρευνας στις αναπτυσσόμενες χώρες και την παρέμβασή τους στη γεωργική έρευνα για την ανάπτυξη, πρώτιστα βάσει των δικών τους προσπαθειών, συχνά με βοήθεια από τα Αναπτυξιακά Ταμεία των κορηγών χωρών, περιλαμβανόμενης της Ευρώπης και της ΕΚ. Ωστόσο, δεδομένου ότι οικονομικοί και άλλοι περιορισμοί μειώνουν σημαντικά την απόδοση πολλών εθνικών οργανισμών γεωργικής έρευνας των αναπτυσσόμενων χωρών, υφίσταται ακόμη ανάγκη για συνεχή βοήθεια ώστε να ενισχυθούν οι μεμονωμένοι ερευνητικοί οργανισμοί. Τα υποπεριφερειακά και περιφερειακά φόρουμ που προαναφέρθηκαν οφείλουν να παίξουν ζωτικό ρόλο στην ενίσχυση των εθνικών οργανισμών και τα ίδια πρέπει να τύχουν ανανεωμένης ευρωπαϊκής στήριξης κατά τη σημερινή φάση πλήρους εδραίωσής τους.

Δεύτερον, αποτελεί επιστημονικό εταίρο, ο οποίος συνδέει τα ευρωπαϊκά όργανα με αυτά των αναπτυσσόμενων χωρών. Η εν λόγω σύνδεση επιτυγχάνεται μέσω δραστηριοτήτων διμερούς και πολυμερούς συνεργασίας στο πεδίο της Ε&Τ και της ανάπτυξης τις οποίες αναπτύσσει τα κράτη μέλη ή/και η ΕΚ και, ιδίως, μέσω της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών τους σε εταιρικές σχέσεις ΕΤΑ.

⁵ Ευρώπη: η ομάδα εταίρων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης, δηλαδή τα 15 κράτη μέλη της Ένωσης, η Νορβηγία, η Ελβετία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτή η ομάδα αποτελεί μετεξέλιξη της ομάδας ευρωπαίων κορηγών της CGIAR (13 κράτη μέλη, Επιτροπή, Νορβηγία και Ελβετία).

Υπάρχουν πολλοί ευρωπαϊκοί οργανισμοί αγροτικής έρευνας (AROs) που συμμετέχουν άμεσα στη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης, είτε μέσω προγραμμάτων διμερούς συνεργασίας των κρατών μελών στο πεδίο της E&T και της ανάπτυξης είτε μέσω προγραμμάτων εναρμονισμένων σε επίπεδο Ένωσης. Οι οργανισμοί γεωργικής έρευνας της Ευρώπης διαθέτουν μακρόχρονη παράδοση αγρονομικής και οικολογικής έρευνας, τόσο για τις τροπικές όσο και για τις εύκρατες περιοχές, χάρη στην οποία έχουν συσσωρεύσει πλούτο γνώσεων. Διαθέτουν βάσεις δεδομένων και τεχνογνωσία στη διαχείριση δικτύων πληροφοριών για την καλύτερη διάδοση των γνώσεων. Οι εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές τους στα πανεπιστήμια και τα άλλα ιδρύματα φιλοξενούν εδώ και πολλά χρόνια εκπαιδευόμενους από τις αναπτυσσόμενες χώρες και συνεργάζονται με τα εθνικά ιδρύματα γεωργικής έρευνας των χωρών αυτών προκειμένου να βοηθήσουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων τους. Η έρευνα που έχει αναπτύξει η Ευρώπη για τα δικά της συμφέροντα έχει αποκτήσει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Το ενδιαφέρον της ευρωπαϊκής επιστημονικής κοινότητας για τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης και για τα ζητήματα παγκόσμιας σημασίας έχει αυξηθεί σημαντικά με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγαλύτερη προσέγγιση και στενότερη συνεργασία των επιστημόνων που ασχολούνται με τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης με τα άλλα τμήματα της επιστημονικής κοινότητας καθώς και με τον ιδιωτικό τομέα. Οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί γεωργικής έρευνας έχουν επίσης πολλά να προσφέρουν σε μια πολυτομεακή προσέγγιση της έρευνας. Συνεισφέρουν την πείρα τους στα προγράμματα συνεργασίας σε όλο τον κόσμο, από τα εντοπισμένα προγράμματα E&A για μεμονωμένα προϊόντα έως τη συμμετοχή σε σύνθετες κοινοπραξίες σε επίπεδο οικολογικών περιφερειών.

Οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί γεωργικής έρευνας συμβάλλουν στην ενίσχυση της ερευνητικής ικανότητας των εθνικών οργανισμών των αναπτυσσόμενων χωρών μέσω της συμμετοχής τους σε κοινά ερευνητικά έργα και δίκτυα συνεργασίας. Οι ειδικότητες και η πείρα που διαθέτουν τους τοποθετούν, και μεμονωμένα και συλλογικά, σε πολύ ισχυρή θέση ώστε να παίξουν σημαντικό ρόλο σε ερευνητικά προγράμματα συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο ή επίπεδο οικολογικών περιφερειών καθώς επίσης και να συνδράμουν τους συμμετέχοντες οργανισμούς των αναπτυσσόμενων χωρών ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες προτεραιότητας γι' αυτούς όπως είναι η εκπαίδευση σε θέματα διαχείρισης της έρευνας, η διοίκηση, η βελτίωση του καθορισμού των προτεραιοτήτων, η ανάλυση των πολιτικών και η οργάνωση βελτιωμένων δικτύων επικοινωνίας και πληροφοριών. Οι περιφερειακοί οργανισμοί και τα πρόσφατα εμφανισθέντα περιφερειακά και υποπεριφερειακά Φόρουμ που αναφέρθηκαν, με την καθοδήγηση εκπροσώπων των NARS, παίζουν όλο και περισσότερο ρόλο στην ενθάρρυνση εταιρικών σχέσεων με αντικείμενο τη συνεργασία. Οι εμφανιζόμενες ισχυρότερες και περισσότερο ισότιμες συνεργασίες και ευκαιρίες για εποικοδομητικό διάλογο προσφέρουν νέες και ενθαρρυντικές προκλήσεις για τη συμμετοχή των ευρωπαϊκών οργανισμών.

Παρά τη σπουδαιότητα αυτών των δύο ρόλων, μέχρι πρόσφατα, ο ανεπίσημος συντονισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο αφορούσε μόνο μια πτυχή - αυτή του χορηγού στη CGIAR, περιοριζόμενος στην ανταλλαγή πληροφοριών. Λαμβάνοντας υπόψη τη γενική έλλειψη εναρμόνισης των ενεργειών σχετικά με τις άλλες πτυχές της ευρωπαϊκής συμμετοχής στη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης, θεωρήθηκε επιθυμητό να διευρυνθεί η εξουσιοδότηση της ομάδας εναρμόνισης και να περιληφθούν όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και όχι μόνο οι χορηγοί της CGIAR. Αυτός ο νέος μηχανισμός στηρίζεται στον προηγούμενο, διατηρώντας τις αρχές της ανεπισημότητας, της ευελιξίας, της επικουρικότητας και του ισότιμου καθεστώτος για όλους τους συμμετέχοντες. Αποτέλεσμα ήταν η ιδέα για μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για Γεωργική Έρευνα στην υπηρεσία της Ανάπτυξης - EIARD η οποία προτάθηκε πριν δύο έτη.

3. Ο ΡΟΛΟ ΤΗ EIARD .

Βασίζόμενη στις σημαντικές συνεισφορές της Ευρώπης, η EIARD αποσκοπεί στη βελτίωση των αποτελεσμάτων των επενδύσεων που γράφονται για

την Έρευνα και την Ανάπτυξη μέσω του αποτελεσματικότερου συντονισμού μεταξύ των 18 εταίρων, τόσο σε επίπεδο πολιτικών όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό η Ευρώπη θα έχει ενεργότερο ρόλο και καλύτερη αναγνώριση σε όλα τα διεθνή θέματα που αφορούν τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης. Η EΙARD αποτελεί μέσο για την προώθηση εταιρικών σχέσεων συνεργασίας μεταξύ όλων των συντελεστών που συμμετέχουν σε γεωργική έρευνα για την ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών οργανισμών γεωργικής έρευνας, των εθνικών οργανισμών γεωργικής έρευνας στις αναπτυσσόμενες χώρες και των περιφερειακών και υποπεριφερειακών φόρουμ τους, και των διεθνών κέντρων (IARC) της CGIAR, ώστε να μεγιστοποιηθεί η σύγκλιση προς κοινούς στόχους και να επιτευχθεί συμπληρωματικότητα, συνέργεια και καλύτερη αποδοτικότητα ως προς το κόστος, καθώς επίσης και για να βελτιστοποιηθούν οι επιχειρησιακές και πολιτικές επιπτώσεις τους.

Προκειμένου να επιτύχει τον σκοπό της η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία θα καθορίσει μια ευρωπαϊκή εναρμονισμένη στρατηγική για τα 17 κράτη και την Επιτροπή. Η EΙARD αποτελεί μηχανισμό που επιτρέπει τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των σχετικών πολιτικών, κυρίως εκείνων της έρευνας και της ανάπτυξης, και στοχεύει επίσης στην επίτευξη περισσότερης συνοχής μεταξύ των διαφορετικών δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται από την Επιτροπή και τα κράτη. Θα ήταν ευκταίο να ενισχυθεί περισσότερο ο συντονισμός μεταξύ των σχετικών υπηρεσιών της Επιτροπής ώστε να της επιτραπεί να παίξει σημαντικότερο ρόλο σε αυτήν την πρωτοβουλία. Αυτοί οι ρόλοι βρίσκονται σε πλήρη συμμόρφωση με τα άρθρα 130Z και 130H για την έρευνα, και τα άρθρα 130Y και 130Φ για τη συνεργασία για την ανάπτυξη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ρόλος επομένως της EΙARD είναι να προαγάγει:

A. Τον συντονισμό σε διάφορα ευρωπαϊκά επίπεδα :

1. Την ανταλλαγή πληροφοριών εντός της Ευρώπης, π.χ. εντός της ΕΚ και των κρατών και μεταξύ της ΕΚ και των κρατών.
Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ όλων των συντελεστών είναι ζωτικής σημασίας. Οι σύγχρονες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας παρέχουν πολλές ευκαιρίες για την διευκόλυνση της ανταλλαγής των πληροφοριών υπό την ευρύτερη δυνατή έννοια. Η EΙARD τονώνει την ανταλλαγή πληροφοριών, περιλαμβανομένης της χρήσης σύγχρονων εργαλείων. Η ανταλλαγή θα βοηθήσει επίσης την κινητοποίηση της ευρωπαϊκής ερευνητικής ικανότητας, δημιουργώντας δεσμούς με τους εθνικούς οργανισμούς γεωργικής έρευνας στις αναπτυσσόμενες χώρες, με τα περιφερειακά και υποπεριφερειακά φόρουμ και με τα διεθνή κέντρα γεωργικής έρευνας, συμβάλλοντας στην ενίσχυση των ερευνητικών ικανοτήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Βρίσκεται σε εξέλιξη η εφαρμογή ενός συστήματος πληροφοριών (EΙARD-InfoSys) το οποίο χρησιμοποιεί με τον βέλτιστο τρόπο τις υφιστάμενες βάσεις δεδομένων και συστήματα πληροφοριών. Έχει πραγματοποιηθεί πειραματική μελέτη για να διερευνηθεί η σκοπιμότητα ενός τέτοιου συστήματος. Στις 23 και 24 Σεπτεμβρίου 1996 διοργανώθηκε ημερίδα στη Βόννη κατά την οποία καθορίστηκαν οι όροι αναφοράς για την εφαρμογή του EΙARD-InfoSys που θα αρχίσει με μια πιλοτική φάση.

2. Την εναρμόνιση των ενεργειών όσον αφορά τις αναπτυσσόμενες χώρες και τα διεθνή φόρουμ, όπως η CGIAR, το Παγκόσμιο Φόρουμ, τα περιφερειακά και υποπεριφερειακά φόρουμ, η agenda 21, σε πολιτικό και θεσμικό επίπεδο και τη βελτίωση της εμφάνισης, της παρουσίας και της συμμετοχής της Ευρώπης. Οι μηχανισμοί εναρμόνισης θα βελτιωθούν και θα ενισχυθούν για να επιτευχθεί καλύτερη συνέργεια με άλλες πολιτικές της ΕΕ, συνεργασία με τα κράτη μέλη, τους σχετικούς διεθνείς

οργανισμούς και τις αναπτυσσόμενες χώρες. Προκειμένου να εφαρμοστεί μια συνεπής και συμπληρωματική προσέγγιση, χρειάζεται να προωθηθεί μεγαλύτερη εναρμόνιση μεταξύ των ευρωπαϊκών οργανισμών γεωργικής έρευνας, των εθνικών οργανισμών γεωργικής έρευνας των αναπτυσσόμενων χωρών, των περιφερειακών και υποπεριφερειακών φόρουμ και οργανισμών και της CGIAR. Απαιτείται συνεχής και διαλογική συνεισφορά από όλους τους εταίρους για τον προσδιορισμό των ερευνητικών προτεραιοτήτων και την κατανομή των λιγοστών οικονομικών πόρων. Αυτοί οι μηχανισμοί εναρμόνισης θα υλοποιηθούν μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των ευρωπαϊών συντελεστών και μέσω συζητήσεων με τους άλλους συντελεστές.

Η εναρμόνιση των ενεργειών των ευρωπαϊών χορηγών στη CGIAR, όσον αφορά τόσο την πολιτική και την στρατηγική όσο και την κατανομή των πόρων στα διεθνή κέντρα γεωργικής έρευνας, πραγματοποιείται σε ανεπίσημη και τακτική βάση. Όποτε θεωρείται σωστό, μπορεί να οδηγήσει σε κοινές ευρωπαϊκές θέσεις στις συνεδριάσεις της CGIAR.

3. Τον συντονισμό των δραστηριοτήτων, π.χ. των προγραμμάτων, της ανάπτυξης και διατύπωσης πολιτικής □ τον συντονισμό των διάφορων πολιτικών γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης μεταξύ της ΕΚ και των κρατών □ τη διευκόλυνση της επεξεργασίας συντονισμένων θέσεων όπου είναι εφικτό και την έκφραση των απόψεων όλων των εταίρων της EΙARD όπου ενδείκνυται □ την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της οικονομικής αποδοτικότητας της ευρωπαϊκής γνώσης και καινοτομίας σε παγκόσμια, προσανατολισμένα στην ανάπτυξη, ζητήματα.

Η EΙARD υποστηρίζει σθεναρά την περιφερειακή και υποπεριφερειακή προσέγγιση, η οποία συμβάλλει στην αντιμετώπιση των εθνικών και τοπικών ζητημάτων ανάπτυξης και των εταιρικών σχέσεων και τροφοδοτεί επίσης τις παγκόσμιες προτεραιότητες και στρατηγικές. Η EΙARD επιπλέον ενεργοποιεί τους κατάλληλους μηχανισμούς εφαρμογής και συμβάλλει στην ενίσχυση των εθνικών οργανισμών γεωργικής έρευνας των αναπτυσσόμενων χωρών. Στο πλαίσιο του εμφανιζόμενου Παγκόσμιου Φόρουμ, η EΙARD υποκινεί τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού περιφερειακού φόρουμ το οποίο να περιλαμβάνει τους ευρωπαίους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής και οργανισμούς γεωργικής έρευνας ώστε να ενισχυθεί και να συντονισθεί καλύτερα ο ρόλος τους στην υλοποίηση των προγραμματισμένων ερευνών σε θέματα παγκόσμιας διαχείρισης των γεωργικών και φυσικών πόρων.

Έχουν αρχίσει διερευνητικές μελέτες για τον προσανατολισμό της μελλοντικής ερευνητικής πολιτικής και των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Έχει πραγματοποιηθεί μια σημαντική μελέτη με θέμα "Μηχανισμοί περιφερειακής και υποπεριφερειακής συνεργασίας στην γεωργική έρευνα, η λειτουργικότητά τους και η αειφόρος χρηματοδότησή τους". Αυτή η μελέτη δείχνει ήδη ότι έχει αναληφθεί δέσμευση για συντονισμένη θέση από τους εταίρους της EΙARD στις διεθνείς συζητήσεις σχετικά με την καθιέρωση ενός Παγκόσμιου Φόρουμ και περιφερειακών και υποπεριφερειακών φόρουμ για τη γεωργική έρευνα.

4. Τη διατύπωση μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής σε θέματα γεωργικής πολιτικής για την ανάπτυξη. Αυτός ο στόχος θα μπορούσε να προκύψει από τα επίπεδα συντονισμού που περιγράφηκαν πριν, ανάλογα με την προθυμία των εταίρων, υπό το φως της αποκτηθείσας εμπειρίας.

Β. Τη μεγαλύτερη συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες :

1. Τις άμεσες εταιρικές σχέσεις μεταξύ της Ευρώπης και των αναπτυσσόμενων χωρών (συμπεριλαμβανομένου του τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών)

Έχουν υλοποιηθεί δραστηριότητες όσον αφορά την εναρμόνιση των ερευνητικών ομάδων τόσο στην Ευρώπη (AROs) όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες (NARS). Οι υφιστάμενοι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τύπου δικτύου στον τομέα της γεωργικής έρευνας στην υπηρεσία της ανάπτυξης, π.χ. ο NATURA για τα πανεπιστήμια και ο ECART για τα ερευνητικά ιδρύματα, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν διάφορους οργανισμούς γεωργικής έρευνας, αλλά όχι όλους, έχουν κληθεί να παρουσιάσουν τις απόψεις τους στις διεθνείς συζητήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Φόρουμ. Αναπτύσσονται σχέδια για διοργάνωση ενός ευρωπαϊκού περιφερειακού φόρουμ που θα περιλαμβάνει όλους τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς γεωργικής έρευνας. Υποστηρίζονται τρεις υποπεριφερειακοί οργανισμοί στην Αφρική, ο CORAF (Δυτική και Κεντρική), ο ASARECA (Ανατολική και Κεντρική) και ο SACCAR (Νότια), οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τους εθνικούς οργανισμούς γεωργικής έρευνας στις περιοχές τους, ώστε να οργανωθούν σε υποπεριφερειακά φόρουμ και να συμμετάσχουν στο Παγκόσμιο Φόρουμ.

2. Στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Φόρουμ, των περιφερειακών και υποπεριφερειακών φόρουμ και της CGIAR. Στο εμφανιζόμενο Παγκόσμιο Φόρουμ όλοι οι σχετικοί συντελεστές πρέπει να έχουν την κατάλληλη θέση, γεγονός για το οποίο απαιτούνται νέες μορφές εταιρικών σχέσεων. Απαιτείται σημαντική προσπάθεια εναρμόνισης των ενεργειών σε παγκόσμια κλίμακα, η οποία να βασίζεται στους πόρους όλων των ενδιαφερόμενων μερών, βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους. Η Ευρώπη στηρίζει ήδη τις συζητήσεις στα περιφερειακά και υποπεριφερειακά φόρουμ των αναπτυσσόμενων χωρών και τον ρόλο τους στο Παγκόσμιο Φόρουμ. Αλλά σε αυτή τη συγκυρία πρέπει και η ίδια να οργανωθεί σε ένα (περιφερειακό) ευρωπαϊκό φόρουμ, τόσο σε πολιτικό όσο και σε θεσμικό επίπεδο, ως τμήμα του Παγκόσμιου Φόρουμ. Οι ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις που αφορούν τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης πρέπει να προωθηθούν με την αύξηση της εναρμόνισης των ενεργειών των σχετικών πανεπιστημίων και άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, των ερευνητικών ιδρυμάτων, των ΜΚΟ και του ιδιωτικού τομέα.

Η σημασία αυτών των θεμάτων προκύπτει από τον συντονισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο οποίος αποτελεί το μέσο που θα επιτρέψει στην EIARD να επιτύχει τους σκοπούς της.

Η προηγούμενη ευρωπαϊκή πείρα από τα προγράμματα συνεργασίας Βορρά-Νότου, Βορρά-Βορρά και Νότου-Νότου, τα έργα, τις μελέτες και τα δίκτυα (διμερή και πολύμερη) είναι εξαιρετικά ενδιαφέροντα. Η EIARD θα επωφεληθεί από αυτήν, λαμβάνοντας υπόψη ότι προωθεί την άμεση συμμετοχή των επιστημονικών κοινοτήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες καθώς επίσης και στην Ευρώπη.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗ EIARD .

Στο Συμβούλιο Έρευνας της 9ης Ιουνίου 1995 η Επιτροπή υπέβαλε ένα έγγραφο εργασίας στο οποίο αναπτυσσόταν προβληματισμός για ένα μηχανισμό επίτευξης των στόχων της EIARD. Προτάθηκε η σύσταση μιας ευρωπαϊκής ομάδας συντονισμού (ECG - ΕΟΣ) με αντικείμενο την εφαρμογή της οδήγίας και την εξασφάλιση της συνέχειάς της.

Όπως προαναφέρθηκε, η ομάδα συντονισμού προέκυψε από την υφιστάμενη ομάδα ευρωπαίων χορηγών της CGIAR, η οποία καλύπτει 13 κράτη μέλη της

Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη Νορβηγία και την Ελβετία, με προσθήκη των υπόλοιπων κρατών μελών που δεν είναι κορηγοί της CGIAR. Η ΕΟΣ επομένως αντιπροσωπεύει και τους 18 εταίρους της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας. Πρόκειται για μια ανεπίσημη βάση συντονισμού με σκοπό τη συζήτηση των πολιτικών όλων των ενδιαφερόμενων εταίρων της EΙARD στους τομείς της έρευνας και της ανάπτυξης, η οποία δεν καλύπτεται από τις υφιστάμενες επιτροπές της ΕΕ που σχετίζονται με τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης. Ο μηχανισμός της ΕΟΣ πρέπει να λειτουργεί έξω από τις συνήθεις διαδικασίες "επιτροπολογίας" της ΕΕ για τα κοινοτικά προγράμματα.

Η αποτελεσματικότητα της ΕΟΣ εξασφαλίζεται μέσω των αντιπροσώπων των χωρών και με την επικύρωση από το Συμβούλιο του ρόλου της Επιτροπής. Στη συνεδρίαση της Βιέννης συμφωνήθηκε ότι η ΕΟΣ αποτελείται, σε κανονική σύνθεση, από δύο εκπροσώπους κάθε χώρας (17 κράτη) και εκπροσώπους της Επιτροπής. Τα μέλη της ΕΟΣ διορίζονται από τις αντίστοιχες κυβερνήσεις και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Δεδομένου ότι η EΙARD αφορά και την ερευνητική πολιτική και την πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας, τα μέλη της ΕΟΣ αναμένεται να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να αντιπροσωπεύουν τις απόψεις των χωρών τους στους εν λόγω τομείς και να είναι υπεύθυνα για τους αντίστοιχους φακέλους. Στις περισσότερες χώρες τα ανωτέρω αφορούν διαφορετικά υπουργεία, τα οποία πρέπει να αντιπροσωπευθούν. Το ίδιο ισχύει και για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της οποίας συμμετέχουν διαφορετικές υπηρεσίες. Η ΕΟΣ είναι υπόλογη σε κάθε συμμετέχουσα ευρωπαϊκή κυβέρνηση -μέσω των αντιπροσώπων της- και στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσω της Επιτροπής.

Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά έκθεση σχετικά με την πρόοδο της EΙARD στις υφιστάμενες επιτροπές που συνδέονται με τη γεωργική έρευνα στην υπηρεσία της ανάπτυξης και ενημερώνει το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν πιθανώς να λάβουν υπόψη οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Καθώς η ΕΟΣ έχει αποφασίσει να συναντάται κατ'αρχάς μόνο μία φορά το χρόνο, με βάση την πείρα που αποκομίστηκε από την ευρωπαϊκή ομάδα κορηγών της CGIAR, συστήθηκε μια μικρότερη ομάδα εργασίας η οποία διασφαλίζει την πραγματοποίηση των συνεχών δραστηριοτήτων της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας και λειτουργεί ως "οργανωτική επιτροπή". Είναι πλήρως υπόλογη στην ΕΟΣ. Η ομάδα εργασίας συναντάται μεταξύ των συνεδριάσεων της ΕΟΣ, περίπου τέσσερις φορές ετησίως, εφόσον είναι απαραίτητο.

Τα μέλη της ομάδας εργασίας διορίζονται από την ΕΟΣ για δύο έτη □ η σύνθεση της επανεξετάζεται κάθε δύο έτη. Η ομάδα εργασίας περιλαμβάνει τα μέλη από 6 χώρες εταίρους (για τα πρώτα 2 έτη οι εν λόγω χώρες θα είναι η Γαλλία, η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Ισπανία και η Ελβετία) και η Επιτροπή.

Οι περισσότερες από τις δαπάνες για τη λειτουργία της πρωτοβουλίας (έξοδα ταξιδιού, κ.λπ.) επιβαρύνουν τους ίδιους τους εταίρους. Η Επιτροπή στεγάζει την εκτελεστική γραμματεία, οι υπηρεσίες της οποίας παρέχονται για μια αρχική περίοδο τριών ετών από ένα κράτος μέλος (NL) με προσωρινές αποσπάσεις προσωπικού. Κάποια περιορισμένη, κορηγούμενη κατά περίπτωση, ενίσχυση για συγκεκριμένες ενέργειες έχει δοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των συνοδευτικών μέτρων INCO-DC π.χ. κοινή με τη Γερμανία ενίσχυση για την συνάντηση εργασίας InfoSys της EΙARD. Εφόσον χρειασθεί, είναι επίσης δυνατόν να κορηγηθεί πρόσθετη ειδική ενίσχυση για συγκεκριμένες δραστηριότητες από τα κονδύλια που διαχειρίζεται η ΓΔ VIII (Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης), σύμφωνα με τις κανονικές διαδικασίες.

Ανάλογα με τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται υπό την αιγίδα της EΙARD, η ΕΟΣ και η ομάδα εργασίας θα βοηθηθούν από εμπειρογνώμονες ή ομάδες εμπειρογνώμων ποικίλης σύνθεσης. Αυτό το "συμβουλευτικό σώμα" θα κληθεί να εξετάσει ζητήματα τα οποία η ΕΟΣ ή/και η ομάδα εργασίας θα

επιθυμούσαν να εξεταστούν ή να διατυπώσει απόψεις σχετικά με συγκεκριμένα θέματα.

Η ΕΟΣ και η ομάδα εργασίας επικουρούνται από εκτελεστική γραμματεία, η οποία φιλοξενείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΔ ΧΙΙ). Η εκτελεστική γραμματεία είναι υπεύθυνη για την καθημερινή διαχείριση της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας.

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ, ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

- Να αναγνωρίσει το ρόλο της πρωτοβουλίας στην αύξηση της συνοχής των θέσεων που υποστηρίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στα διάφορα διεθνή φόρουμ σχετικά με το ρόλο της έρευνας στη γεωργική παραγωγή και τη διαχείριση των φυσικών πόρων όσον αφορά την επάρκεια τροφίμων, την αειφόρο ανάπτυξη και την ανακούφιση της ένδειας στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Να αναγνωρίσει τη σημασία ενός εκούσιου και ευέλικτου μηχανισμού συντονισμού ο οποίος θα αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και τις επακόλουθες επιπτώσεις για τη συμμετοχή των μελών του σε κατάλληλο επίπεδο.
- Να συμφωνήσει ότι οι συστάσεις που θα διατυπωθούν στο πλαίσιο της εν λόγω πρωτοβουλίας θα ληφθούν υπόψη κατά τη διατύπωση και υλοποίηση των μελλοντικών πολιτικών και στρατηγικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να υποστηρίξει τη συνέχιση της πρωτοβουλίας και τη συμμετοχή της Επιτροπής ως εκπροσώπου των συμφερόντων της ΕΚ και ως εταίρου με πλήρη συμμετοχή μαζί με τα κράτη μέλη και τα άλλα ευρωπαϊκά μέλη.
- Να σημειώσει ότι η Επιτροπή θα υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με το επιτελεσθέν έργο, όταν ενδείκνυται.

ISSN 0254-1483

COM(97) 126 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

03 01 15 11

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-97-121-GR-C

ISBN 92-78-17502-1

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο